

BODI POGUMNO, MOJE LJUDSTVO

Poleti 2019 smo se »novinci« Leila, Petra in Rebeka iz Domžal, David iz Maribora ter »povratnika« Maja iz Šentruperta in salezijanec Marko podali na enomesečno misijonsko prostovoljsko izkušnjo v etiopsko Gambelo.

Salezijanci ter kakih 1.500 otrok in mladih v Don Boskovem centru nas je že pričakovalo. Aktivno smo se vrgli na delo v njihovem programu Summer together 2010. Dopoldne poučevanje predmetov v šoli, popoldne sodelovanje pri športnih in prostočasnih dejavnostih.

A hitro smo spoznali, da je marsikaj drugače: amharščine nismo znali; potili smo se zaradi vlažne vročine; hrana je bila okusna, a ravno toliko drugačna in s tolikimi dodatki, da nas je lep čas »poganjalo in zvižalo«; nočni mir je kalila molitev (beri: vpitje in dretje) muzeinov in duhovnikov etiopske pravoslavne cerkve; voda večinoma ni tekla iz pip, temveč smo jo hodili iskat v vedrih; povezava z družbenimi omrežji je bila vse prej kot samoumevna.

Obenem pa smo spoznali nove prijatelje: otroke s svojimi navadami; mlade s svojim mišljenjem in pogledom na svet; salezijance in sestre misijonarke ljubezni, ki ne gledajo na sebe, temveč dejansko na potrebne; ljudi, ki tolčejo revščino iz dneva v dan in se ne znajo izviti iz nje.

Kljub vsemu smo se prostovoljci v tem tako drugačnem mesecu veliko presmejali, se zabavali brez sodobne tehnike, uživali v minimalizmu, spoznavali nove ljudi, navade in običaje; odkrivali drugačno naravo; ogromno molili, a ni bilo tako težko kot doma. ☺ Kar smo darovali in žrtvovali, se je povrnilo deseterno. Rešili nismo skoraj ničesar, a postali smo bogati. Spoznali smo svet, ki je tako daleč, a vseeno je pred našim pragom.

Maja in David na naslednjih straneh delita vtise in doživetja celotne skupine, ki sta jih zapisovala sproti in imajo zato, bolj kot poučevalni, pričevanjski značaj. Naj bodo v spodbudo, da bomo znali gledati čez obzorja našega pogleda.

MARKO SUHOVERŠNIK

Etiopija, dežela raznovrstnosti [ob prihodu]

MAJA Tako.

Peti dan v Afriki. Dodobra smo že spoznali in se navadili na urnik v Don Boskovem centru v Gambeli. Če se spomnim Afrike izpred nekaj let, je tule zadeva zares dobro organizirana. Je pa res, še vedno smo v Afriki.

A vrnimo se na začetek. Naše popotovanje, naš misijon in naša Afrika se je začela na brniškem letališču, ko sem s strahom predala prtljago. Nič ne »švercam«, ni bil to razlog za strah, pač pa sem imela pretežno prtljago. Upala sem, da ne bo kakšne drame, da bi morala pred vsemi odpirati »kufre« in šteti barvice in škarje ter se tam odločati, ali naj doma pustim zelene ali modre ali rajši kakšen pulover. Z Davidom sva najmanj 10-krat preložila stvari iz kovčka v kovček, da bi našla tisto najbolj optimalno težo, da vzameva vse potrebno in da ne bo nič pomembnega ostalo doma. In se je izšlo. Res je, da je bilo na koncu vse skupaj malo pretežno, da je bilo potrebno pred vsemi odpreti kovček, da je še gospa za trakom malo pogledala vsebinsko prtljage, da je bil brat Vinc v pripravljenosti, če bi bilo treba del prtljage odpeljati domov ... No, ko pa je gospa za trakom videla, da nismo pretirano sumljivi, se nas je očitno malo usmilila in preračunala teže vseh kovčkov in tudi mojemu dovolila nadaljnjo pot.

Avion nas je vodil v Turčijo. Tam smo prestopili na letalo za Adis Abebo, v Adisu pri salezijancih prespali, zgodaj zjutraj pa nadaljevali pot v Gambelo (seveda z letalom). Šele ob pristajanju letala v Gambelo smo lahko zares videli afriško pokrajino. Čudovita je! Zelena, zelena in še enkrat zelena. Največja reka tu v Gambeli – Baro River – je biser pokrajine. Sicer s »kakavovo« rjavo barvo ne spominja na nič kaj okusnega, ne vem pa, ali bi ljudje tu preživeli, če je ne bi bilo. Krožijo zgodbe o krokodilih, ki pozdravljajo gospe, ko ob reki perejo perilo, ob njej so rečne avtopralnice ...

Če Sloveniji pripisujemo lepote sončne strani Alp, če si kar nekaj evropskih držav lasti pridevnike »srce Evrope«, po tem je pokrajina Gambela, najbolj zahodna pokrajina Etiopije, ki meji na Južni Sudan, dežela raznolikosti. V celotni Etiopiji govorijo 83 različnih jezikov in 200 narečji. V tako kratkem času še nisem razločila, da bi domačini govorili različne jezike, ker mi je popolnoma vsaka beseda nerazumljiva. A počasi, vsak dan osvojimo kakšno novo besedo.

Kako nenavadno mi je spoznanje, da se znotraj Don Boskovega centra vsak dan srečujemo z najmanj tremi različnimi verstvi. Tu so muslimani, pravoslavni kristjani in katoličani. Jutranja molitev poteka v amharščini. Vsi molijo molitev Očenaš, Zdrava Marija in Slava Očetu. Nisem opazila, da bi zaradi tega znotraj Don Boskovega centra potekali kakšni prepiri ali prerekanja. Skupinica deklet, s katerimi sem v zadnjih dneh preživela največ časa, pripada muslimanski veri. Vse, od najmanjše do tiste največje, nosijo naglavne rute.

Flora in favna. Tu srečaš vse! Od pogleda na prijazne živali, ki s petjem in žvižganjem spominjajo na simfonije, do tistih, ko zamižiš in počakaš, da se skrije v najbližjo razpoko ali pa jo preprosto prestopiš in ignoriraš (čeprav je slednje težje).

Tudi odtenki kože tukajšnjih ljudi so različni. Od črno črnih do svetlo rjavih in vsa barvna paleta vmes. Naučila sem se že, da so tisti najbolj črni iz plemen Nuer in Anuak, izvorno iz Sudana, tisti svetlejši črni pa so domačini pokrajine Gambela. Nekaj pa je res. Ko se otroci katerekoli barve nasmejejo, so vsi enaki. Osvojijo te.

V Don Boskovem centru Gambela pomagamo na dveh področjih. Dopoldan smo zadolženi za pomoč v šoli, popoldan pa za organizacijo prostočasnih dejavnosti. V počitniškem času v centru poteka program z naslovom »Summer together«, kamor salezijanci s svojo karizmo in preventivnim vzgojnim sistemom z lahkoto privabijo številne otroke in mlade, kljub temu, da so tukaj dvomesečne poletne počitnice. Gre za neko vrsto poletne šole s popoldanskimi aktivnostmi, podobno kot pri nas oratorij. Salezijanski center je zelo velik, a še vedno premajhen za vse, ki bi v centru radi preživeli svoje počitnice. Žal vsak dan nekaj desetih otrok ostane za ograjo, skozi katero lahko samo nemo opazujejo dogajanje pri nas.

Dopoldne poučujemo različne predmete. Fiziko in biologijo poučuje Petra. Ko pri kosilu pripoveduje o svojih doživetjih v učilnici, nas vsakič nasmeje. Leila in Rebeka sta prevzeli področje umetnosti. V glasbi in likovnem ustvarjanju z otroci zelo uživata. Davidu in meni pa je bila dodeljena angleščina. Jaz poučujem v 5. in 6. razredu, David pa v 9. in 10. Marko nam v tem času pomaga pri vseh asistiranjih, usklajevanjih in koordiniranju. Tudi domači animatorji v tem času postanejo učitelji. Poučujejo sociologijo, kemijo, matematiko, amharščino ... To je prava šola. Učna ura poteka 40 minut.

Po svoji izkušnji vidim, da so otroci željni znanja. A ker v učilnici sedi 70+ učencev, ki prihajajo iz različnih gambelskih šol, je zato predznanje angleščine zelo različno. Med njimi je veliko takih, ki ne znajo niti besedice angleško. Njihova učiteljica je »frenč« (beri: belka), ki ne zna nič amharsko, zato lahko v učilnici hitro nastane »šunder«. Takrat mi pride prav kar slovenščina. Če začnem govoriti slovensko, vsaj za nekaj sekund pridobim njihovo pozornost. Ko niti to ne zaleže več, poiščem pomoč pri kakšnem od domačih animatorjev. Ti otrokom hitro povedo nekaj ostrih po amharsko, včasih si pomagajo še s kakšno zaušnico in zopet je vzpostavljena tišina in mir. Z animatorji sem dogovorjena, da je vsakič nekdo od njih prisoten v razredu. Po dveh dneh take prakse pouk poteka odlično.

Učenci so navajeni sistema, da učitelj na glas prebere oz. pove besedo, učenci pa jo za njim še glasneje ponovijo. Ne vem pa, ali učitelj snov razloži v širšem pomenu. Kaj dosti se mi zdi, da ne. Učenci niso tako zelo samostojni. Kot da ne razmišljajo s svojo glavo, pač pa le ponavljajo. Ko sem jih vprašala, ali mi lahko kdo opiše predmete, ki jih najdemo v razredu, so me gledali, kot da sem padla z lune. Poučevanje tukaj je pravi izziv. Nato sem pokazala na stol, vprašala, kaj je to in šele takrat so mi odgovorili. Seveda so tudi dobre plati. V petem razredu se je našel neki učenec, ki mu angleščina ne dela težav in je hitro ugotovil, da kdaj potrebujem pomoč. Super je, ker večkrat kakšno stvar prevede ali razloži v amharščini.

Da se vrnem nazaj na letališče. Na tisto, ob pristanku v Gambelo. Čisto majhno je. Menda je tako, da obratuje samo ob lepem vremenu. Če preveč dežuje, takrat letala ne vzletajo.

Ob pristanku na letališko stezo mi je pogled pritegnil parkiran avion. Malo nenavaden. Tudi oblika ni bila čisto potniška. Levi in desni bok sta krasila

napisa »World food program«. Identičen napis sem zagledana kakšno uro za tem, ko smo prispeli do Don Boskovega centra. Naša sosednja zgradba je namreč skladišče zalog hrane, katero z letali v posebnih paketih pošiljajo v Južni Sudan. Gre za pakete, ki se jih spusti iz zraka. Ob zunanji strani betonskega zidu, ki obdaja Don Boskov center, je dnevno parkiranih kakšnih 15 velikih tovornjakov, vsi z dodatnimi prikolicami. Opazila sem, da se vozijo iz centra v smeri letališča. Pred nekaj dnevi smo ob sončnem zahodu videli identični avion, ki je prihajal z zahoda. Očitno se je vračal iz Sudana in se peljal proti prej omenjenemu letališču.

»World food program« (WFO) na svojih spletnih straneh omenja, da posebno pozornost v tem obdobju namenjajo prav Južnemu Sudanu. Njihov cilj je, da do konca julija 4,8 milijona ljudi oskrbijo s hrano, življenjskimi potrebščinami, šolsko prehrano in posebnimi izdelki za preprečevanje in zdravljenje podhranjenosti pri otrocih ter nosečnicah in doječih ženskah.

Foto: <https://insight.wfp.org>